

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Iskolai bútorozási terv szerzői jogi megítélése

Ügyszám: SZJSZT-29/08

1. A felperes által K.Á. és K.K. előzetes összeállításának felhasználásával 2007. március 22. napján készített a „Csepregi általános iskola helyiségeinek bútorozási terve” (a továbbiakban: bútorozási terv) a Ktm. rendeletre figyelemmel belsőépítészeti tervnek minősül-e?
2. A Bútorozási terv az Szjt. 1.§ (2) bekezdés k) pontja vagy más pontja alapján szerzői jogi védelem alá tartozik-e?
3. A Szerzői Jogi Szakértő Testület egyéb észrevételei.

Az eljáró tanács szakértői véleménye:

Ad 1

Az eljáró tanács megállapította, hogy a Testület hatásköre csak a szerzői joggal és az 1999.évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) szabályaival összefüggő kérdésekre terjed ki. Ezért a K.Á. és K.K. előzetes összeállításának felhasználásával 2007. március 22. napján készített a „Csepregi általános iskola helyiségeinek bútorozási terv”-ének (a továbbiakban: bútorozási terv) szerzői jogi minősítésében nem releváns az építészeti-műszaki tervdokumentációk tartalmi követelményeiről szóló 45/1997. (XII. 29.) KTM rendelet. A 2008. január 1. napjától hatályon kívül helyezett rendelet hatálya az építésügyi igazgatás körébe tartozott, meghatározva bizonyos építészeti tevékenységek végzéséhez szükséges műszaki tervdokumentációk tartalmi elemeit. Ez a fajta igazgatási-eljárás megközelítés eltér - a nemzetközi szerzői jogi tárgyú egyezményekben is rögzített – azon alapelvvel, amely szerint a szerzői jogi védelem a kifejezésre („*expressions*”), és nem a kifejezéssel közölt tartalomra irányul, vagyis az adott tartalom gondolati kifejezésének kell az egyéni eredeti jelleggel bírnia (lásd még (SzJSzT 34/02 szakvélemény).

Ad 2

Az eljáró tanács álláspontja szerint a bútorozási terv nem tartozik a szerzői védelem alá az Szjt. 1.§-ának (2) bekezdése k) pontja vagy más pontja alapján. Szerzői művön védelem két pozitív feltétel bekövetkezése esetén keletkezik. Az első feltétel, hogy az alkotás, mint eredmény az irodalom, a tudomány és a művészet alá tartozzon. Az Szjt. 1. §-ának (2) bekezdésében foglalt példálózó felsorolás k) pontja az építészeti alkotást és annak tervét kifejezetten említi a szerzői jogi védelem tárgyaként.

A szerzői jogi védelem fennállásának másik pozitív feltétele, hogy az alkotás, mint egy szellemi tevékenység eredménye, egyéni eredeti jelleggel bírjon. Ez azt jelenti, hogy a védelemnek a mű egyéni eredeti jellegén kívül más feltétele nincs, nem is lehet. Nem függhet tehát mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítélétől. [Szjt. 1.§ (3) bek.]. A Testület gyakorlata ezt azzal támasztja alá hogy: „olyan szellemi alkotást, amely egyéni abban az értelemben, hogy az adott körülmények között lehetőség van többféle kifejezési módra, s ezek közül a szerző egyéni módon valósítja meg azok egyikét vagy másikat, s amely eredeti abban az értelemben, hogy az nem csupán valamely már meglévő alkotás szolgai másolata.” (SZJSZT-38/03.)

A vitatott alkotást a felperesi álláspont nem megalapozottan azonosítja a szerzői jogvédelemben részesülő belsőépítészeti tervvel. Bár a belsőépítészeti terv (tervdokumentáció) lényeges része a bútorozási terv (felperes erre utal a 20.sz. periratában), az előbbi azonban komplexebb anyag, amely felmérést, műszaki leírást, színtervet, látványtervet, burkolattervet, adott esetben épületgépészeti, épületvillamossági vagy szaniter tervet is magában foglal (a peranyag nem egységben, hanem elemenként tartalmaz ilyen dokumentumokat). De önmagában egy bútorozási terv is részesülhetne szerzői jogi védelemben, amennyiben a belső téralakítás egyéni eredeti megoldását tartalmazza.

Ezt a megállapítást támasztja alá a Testület korábbi gyakorlata is, amely szerint belsőépítészeti alkotás lehet egy irodahelyiség, a tárgyaló beépítési vázlattevé, továbbá a kivitelezett beépített tárgyalóhelyiség, amennyiben az karakteres, egyéni, művészi színvonalú munka. (SZJSZT 14/91).

A felperes bútorozási terve nem éri el a szerzői jogi védelemhez szükséges egyéni eredeti jelleg követelményét. A terv, amint erre az alperes a 16. sz. irat 4/3 oldalán utalást tesz, „gyakorlatilag egy tantermenkénti, illetőleg egyéb helyiségenkénti lebontásban elkészített beszerzési kiírás, azaz ún. „konszignációs lista”, azzal a megjegyzéssel, hogy a konszignációs listához is szükség lenne olyan mérnöki tervrajzokra, amelyek a listán szereplő egyes bútorok pontos elhelyezkedését beazonosíthatóvá teszik.” Ezt a „termékkatalógus” jelleget támasztja alá a fogalomhasználat, amely a szakmában használatos szakterminológiát alkalmazza („ovál csőváz”; „egypalástú szék”; „szekrényelőoldal és ajtó ABS élzárással”). A mérnöki tervrajzokat illetően az eljáró tanács mindössze a „porta” esetében talált nem pontos vázlatrajzot, bár kilenc helyiség esetében utalt a terv elrendezési vázlat mellékelésére.

Összevetve egy lakás, egy iroda, avagy egy üzlethelyiség belsőépítészeti, lakberendezési lehetőségeivel, az iskolai bútorozási tervben nagymértékben szűkíti, az eljáró tanács szerint a jelen esetben kizárja, az egyéni eredeti jelleg kifejezhetőségének terét az a további körülmény, hogy a bútorozási terv elkészítése során figyelembe kellett venni a vonatkozó szabvány előírásokat is. A bútorozási terv a 4-es, 5-ös 6-os korcsoportok szerint az 1-8 osztályok tantermei, továbbá eltérő csoportok osztálytermei, a számítástechnikai, a biológia-földrajz, a fizika-kémia, az ének-zene, a rajzi, a technika szaktantermek vonatkozásában az MSZ ENN 1729-1 szabványra utal [az eljáró tanács pontosítása: a Magyar Szabványügyi Testület (MSZT) honlapjáról elérhető információ szerint a szabvány neve: MSZ EN 1729-1: 2007 oktatási intézmények ülőbútorai, asztalai. 1. rész: Funkcionális méretek.]

Az egyéni eredetiség kérdésére a felperes is utalt érintőlegesen (20.sz perirat 1.pont). Állítása szerint a „színes székek tervezett módon történő alkalmazása miatt tartalmaz a bútorozási terv egyedi megoldást”. Az eljáró tanács nem osztja ezt a véleményt. A terv a székek ülőpalástjait négy alapszínben, bordóval, kézzel, sárgával, zölddel jelöli meg, minden további egyéni

megkülönböztetés nélkül. A tanári székek háttámláinak textilbevonata borvörös színű (2030). Az igazgatói forgószék, a titkárnői szék fekete, és ugyanilyen színű a konferenciaszékek kárpitozása is. Az alkalmazott színmeghatározás nem elég részletes, nem elég egyéni ahhoz, hogy megalapozzák a szerzői jogi védelmet. Nincs szó az egyéni eredeti jellegről akkor sem, amikor a felperes az 1927 óta használatos RAL európai színmegjelölési mintát ír elő (RAL 7035; RAL 3000; RAL 5002).

A fentieket összegezve az eljáró tanács szerint a megvizsgált bútorozási terv nem éri el a szerzői jog által védett alkotás szintjét, és nem történt meg a szerzői jog megsértése a 2007 májusán a közbeszerzési pályázaton az alperes által beszerzett iskolabútorokkal.

Ad 3

Az eljáró tanács a második kérdésre adott válasza alapján eltekint a perben felhívott további szerzői jogi jogszabályok az Szjt 67.§-ának (1) bekezdésének, valamint a 94.§-ának (1) bekezdésének vizsgálatától.

Budapest, 2009. február 19.

Dr.Győri Erzsébet
a tanács elnöke

Dr.Munkácsi Péter
a tanács előadó tagja

Kokas László.
a tanács szavazó tagja